

Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR)
De heer Eric VAN HOOF
Voorzitter
Koning Albert II-Laan 19
1210 BRUSSEL

Brussel, 2 juni 2026

Geachte heer Voorzitter,
Geachte heer VAN HOOF,

Betreft: Herformulering van het ontwerp van “Norm inzake de toepassing van ISRE 2400 (Herzien) Opdrachten tot het uitvoeren van een beoordeling van historische financiële overzichten in België”

Wij verwijzen naar uw schrijven van 31 maart 2026, ontvangen per mail op 1 april 2026, met in bijlage een geherformuleerde versie van het ontwerp van “Norm inzake de toepassing van ISRE 2400 (Herzien) Opdrachten tot het uitvoeren van een beoordeling van historische financiële overzichten in België”.

Dit schrijven volgt op het eerder verzoek vanwege de Hoge Raad van 3 maart 2026 - in toepassing van artikel 31, § 1, vijfde lid, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren - tot herformulering van de ontwerpnorm, zoals door uw instituut voorgelegd voor goedkeuring middels uw schrijven van 4 december 2025 en aansluitend op de hoorzitting met de vertegenwoordigers van uw instituut op 9 februari 2026.

Ter gelegenheid van de vergaderingen op 19 mei en 1 juni 2026, hebben de leden van de Hoge Raad de geherformuleerde ontwerpnorm (*versie 27 maart 2026*), alsook de toelichting in uw schrijven van 31 maart 2026 aandachtig geanalyseerd.

Op basis van deze analyse is gebleken dat de ontwerpnorm niet volledig tegemoetkomt aan de verwachtingen van de Hoge Raad, meer in het bijzonder op het vlak van de volgende punten:

1) Geen voorbeeld van opdrachtbrief en modelverslag in bijlage aan de ontwerpnorm

In zijn schrijven van 3 maart 2026 had de Hoge Raad erop aangedrongen dat het instituut een voorbeeld van opdrachtbrief en modelverslag, aangepast aan de Belgische wettelijke en reglementaire voorschriften, aan de ontwerpnorm zou toevoegen:

“Gelet op het belang om voorbeelddocumenten ter beschikking te stellen van het beroep met het oog op een optimale uitvoering van specifieke opdrachten, alsook in belang van de cliënten van de beroepsbeoefenaars, dringen de leden van de Hoge Raad er – eens te meer – op aan om in bijlage aan voorliggende ontwerpnorm een voorbeeld van opdrachtbrief en modelverslag, aangepast aan de Belgische wettelijke en reglementaire voorschriften, toe te voegen.”

De Hoge Raad moet vaststellen dat in bijlage aan de geherformuleerde ontwerpnorm geen enkel voorbeeld van opdrachtbrief, noch modelverslag is toegevoegd.

Het instituut heeft in de “Overwegingen” bij de geherformuleerde ontwerpnorm enkel een *Overweging (5)* en een *Overweging (7)* toegevoegd, waarin wordt verwezen naar de mogelijkheid voor de bedrijfsrevisor om gebruik te maken van het voorbeeld van opdrachtbrief en het verslagmodel die zijn opgenomen als bijlage:

- in geval van een contractuele beoordelingsopdracht, **bij ISRE 2400 (herzien)**, mits het toepasselijke boekhoudkundige referentiestelsel passend wordt aangepast, of
- in geval van een wettelijke opdracht, **bij de specifieke norm** die op die opdracht van toepassing is.

In het begeleidend schrijven van 31 maart 2026 stelt het instituut hierover:

“Ces considérants visent à préciser les exemples de lettre de mission et les modèles de rapport que le réviseur d’entreprises peut utiliser dans le cadre d’une mission contractuelle ou dans le cadre d’une mission légale.”

Voor het overige geeft het instituut geen enkele toelichting, noch argumenten waarom geen gevolg is gegeven aan de vereiste van de Hoge Raad.

De Hoge Raad is dan ook genoodzaakt om er nogmaals op aan te dringen om een voorbeeld van opdrachtbrief en modelverslag, aangepast aan de Belgische wettelijke en reglementaire voorschriften, toe te voegen, minstens voor de contractuele beoordelingsopdrachten. Er moet tevens voor worden gezorgd dat de verwijzing naar de bijlagen duidelijk in het *corpus* van de normatieve tekst wordt vastgelegd.

Voor zover nodig, brengt de Hoge Raad in herinnering dat artikel 21 van voornoemde wet van 7 december 2016 bepaalt dat *“de bedrijfsrevisor en zijn cliënt (...) een opdrachtbrief [opstellen] voorafgaand aan de uitvoering van elke opdracht. Naast de omschrijving van de opdracht bepaalt de opdrachtbrief op een evenwichtige wijze de wederzijdse rechten en plichten van de cliënt en van de bedrijfsrevisor.”* Paragraaf 10 van de *“Algemene norm van toepassing op alle opdrachten toevertrouwd door een onderneming aan de bedrijfsrevisor”*, zoals toepasselijk in België, omvat de diverse elementen die dergelijke opdrachtbrief, opgesteld door een bedrijfsrevisor en zijn cliënt, **minstens** moet bevatten (zoals onder meer het stelsel van de aansprakelijkheidsbeperking of geen beperking, van toepassing op de opdracht).

Tenslotte wijst de Hoge Raad erop dat hij de vereiste om een voorbeeld van opdrachtbrief (aangepast aan de Belgische regelgeving) in bijlage aan een ontwerpnorm op te nemen, reeds herhaaldelijk heeft benadrukt in het kader van diverse recente goedkeuringsprocedures van ontwerpnormen.

2) Gebrek aan overeenstemming tussen de twee taalversies - vormelijke onnauwkeurigheden

De Hoge Raad merkt een gebrek aan overeenstemming tussen de twee taalversies van de geherformuleerde ontwerpnorm op. Meer in het bijzonder is er een verschil tussen de Nederlandstalige en de Franstalige versie van paragraaf 4, tweede/derde lid van de ontwerpnorm:

- In het Nederlands: “**De toepassing van ISRE 2400 (Herzien) houdt minstens de naleving van de gemeenschappelijke KMO-norm in. Het omgekeerde geldt evenwel niet. De bedrijfsrevisor motiveert zijn keuze in zijn dossier.**” [eigen accentuering]
- In het Frans: « **S’il décide d’appliquer la norme ISRE 2400 (Révisée), le réviseur d’entreprises a au moins respecté la norme commune PME. L’inverse n’est toutefois pas valable. Le réviseur d’entreprises motivera son choix dans son dossier.** » [eigen accentuering]

De Nederlandstalige versie dient in overeenstemming te worden gebracht met de Franstalige versie.

Daarnaast zijn er - naar aanleiding van de herformulering door het instituut - nog een aantal andere eerder vormelijke onnauwkeurigheden in de ontwerpnorm geslopen, die best worden weggewerkt, zoals bijvoorbeeld:

- Overweging (5) in het NL: in het kader van een contractuele beoordelingsopdrachten;
- Overweging (9) in het NL: de **adoptie** van de internationale normen; *idem*: de **aanneming** van de internationale normen (het betreft een te letterlijke vertaling uit het Frans: “*l’adoption*” *des normes internationales*).

Vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid is het van primordiaal belang dat normatieve teksten in de beide landstalen volledig met mekaar overeenstemmen; ook vormelijke onnauwkeurigheden horen niet thuis in een normatief document.

Gelet op hetgeen voorafgaat, wordt u verzocht om, in toepassing van artikel 31, § 1, vijfde lid van de wet van 7 december 2016, zo spoedig mogelijk en ten laatste tegen midden september 2026 een aangepaste versie van de ontwerpnorm te bezorgen, opdat de Hoge Raad de geherformuleerde ontwerpnorm opnieuw kan analyseren en tot de goedkeuring ervan kan overgaan.

Het spreekt uiteraard vanzelf dat wij ons ter beschikking houden, mocht u nog verdere toelichting of verduidelijking nodig achten.

Wij kijken met belangstelling uit naar uw verdere berichten.

Met de meeste hoogachting,

Emmanuel PIETERS
Voorzitter